

regnes med lige saa megen Billighed og Retfærdighedsfølelse i de øvre Samfundslag som i de andre. Den ærede Ordfører gjorde sig til Talsmand for denne Opfattelse. Uden at ville — det vil jeg gerne betone — fremsætte nogen Fornærmelse eller noget, der kunde tyde i den Retning, mod den enkelte Mand, der hører de rige og fornemme til, vil jeg sige, at Overklassen alle Dage har repræsenteret og fremtidig vil repræsentere mindre Kultur, mindre Humanitet end den almindelige arbejdende Befolkning, hvortil jeg selvfølgelig ikke alene regner dem, man nu kalder egentlige Arbejdere, men tillige alle dem, der tænke og ere virksomme paa anden Maade. Forholdet er jo det — og det ville sikkert mine Modstandere ikke benægte —, at for Eksempel hos den Mand, der har deltaget i Forretningslivet og været optagen af Spekulation og Spekulation og atter Spekulation, sløves meget hyppigt de moralske Begreber. Jeg behøver ikke at gaa langt tilbage, jeg kan fra den nyeste Tid henvise til et Aktstykke skrevet af afdøde Finansminister Vilhelm Lassen i Anledning af et Angreb, en af mine politiske Modstandere rettede paa Kammeradvokat Winther, et Angreb, som viste sig at være meget vel funderet og senere blev underbygget ved den afdøde Finansministers Afhandling. Det, der blev tilbage efter dette Angreb, var, at vi havde at gøre med en Mand, der qua Embedsmand havde sat sit Navn under et Regnskab, der maatte være villledende for en stor Mængde Folk. Var det nu saaledes, at man opadtil betragtede denne Mand som en falden Mand, eller betragtede han sig selv saadan? Nej, han blev ved at indtage sin Stilling, og Overklassen betragtede ham ikke som en falden Mand. Nogle faa Dage efter, at Finansministeren havde skrevet dette knusende Aktstykke imod ham, kunde man i „Berlingske Tidende“ i Fortegnelsen over Gæsterne til Udenrigsministerens officielle Middag se Kammeradvokat Winthers Navn. Jeg vover den Paastand, at en Mand, der havde handlet paa lignende Maade indenfor Arbejderstanden, ikke vilde blive taalt som Tillidsmand der. Han vilde ikke blive taalt, hvor man bænkedes sammen i festligt Lag, man vilde ikke have med denne Mand at gøre. Det viser sig Gang paa Gang, at Overklassen ikke er i Besiddelse af samme Retfærdighedsfølelse eller samme Hensyntagen som den jævne Del af Befolkningen. Jeg taler stadig om Overklassen som Masse.

Jeg vil her betone, at Udvælgelsen af disse Nævninger ikke vil komme til at foregaa saaledes, at man kan vente, at det bliver de bedste Elementer, de dygtigste Kræfter, de mest humane blandt de rige og de saakaldte fornemme, som blive Nævninger. Jeg har som Medlem af Aarhus Byraad haft Lejlighed til at iagttage, at de, som skulde vælge Værgeraad, valgte Højre, de rige, ikke den konservative Læge, der havde vist sig som den dygtigste og som den, der havde mest Interesse for Børnespørgsmaalet. Man valgte ikke en Kvinde, der gennem sit Liv havde vist at have Interesse og Nidkærhed for Løsningen af disse Spørgsmaal. Nej, man valgte de daarligste, man valgte Elementer, som man indenfor de paagældende Kredse ansaa for lidet skikkede til dette Hverv. Det er mærkeligt nok, at som private Personer tage enkeltvis for sig kunne de samme Folk, som skulle foretage Udvælgelsen af saadanne Folk, der skulle udføre Hverv, være forstandige og gøre Indrømmelser, men naar de samles i Masse, ere de reaktionære. Og det er min Opfattelse og Overbevisning, at i Almindelighed vil Udnævnelsen af Nævninger blive reaktionær; man vil udtage, jeg vil ikke sige de daarligste Medlemmer til at være Nævninger, men man vil i mangfoldige Tilfælde udtage dem, af hvem man venter, at de overfor de smaa ville have en knyttet Næve parat og overfor de øvrige en udviskende.

Og maa jeg overfor det Spørgsmaal, vi her berøre, gøre opmærksom paa, at det er jo Smaafolks Interesser, der her er Tale om. Mine Modstandere baade til Venstre og Højre ville indrømme mig, at en Mængde Mennesker, der tilhører de bemidlede Samfundsklasser, der have gjort sig skyldige i Forbrydelser eller i Handlinger, der nærme sig dertil, meget ofte blive fri for at sættes paa Anklagebænken, fordi alene det at besidde Penge giver den enkelte Adgang til at fri sig for en Anklage. Der er intet at sige til dette; vi andre vilde bære os lige saadan ad; jeg retter ingen Anklage, jeg siger blot, at det er Virkeligheden, at mange Mænd og Kvinder, som høre Overklassen til, ikke komme til at sidde paa Anklagebænken, skønt deres Liv er lige saa plettet som mange fattige Folks, fordi der er saa mange forskellige Maader, hvorpaa de kunne blive fri. Jeg skal ikke nævne Eksempler, det kunde være nærliggende — navnlig fordi vi have den Justitsminister, vi have — at nævne dem, men ærede Medlemmer vide meget vel at kommentere og supplere det,